

Stavoor ziet creatieve expressie als een middel tot empowerment van vrouwen.

Nederlandse en Vlaamse welzijnswerkers over inburgering

Inburgeren als vak

Serie Zowel in Nederland als in Vlaanderen is inburgering voor sommige niet-Europeaanen verplicht. Toch zijn er verschillen. In deel II van de Belgisch-Nederlandse reeks bekijkt *Weliswaar* de situatie in Nijmegen. **Tekst Eric Bracke | Foto's Bob Van Mol**

Nijmegen. In de torenkamer van de vijftiende-eeuwse Kruittoren beschilderen een tiental allochtone dames kartonnen dozen. Op de achtergrond klinkt Arabische muziek. Een Afghaanse vrouw legt haar penseel neer om de Belgische bezoekers mierzoete koekjes bij de koffie te presenteren. "Suikerfeest", verduidelijkt ze.

Beeldend kunstenaar en therapeut Johan van Dinteren wijst naar een flipchart waarop een reeks tegenstellingen genoteerd staat, zoals voorjaar/najaar, vorige/volgende en hoog/laag. Taal is een wezenlijk element van de expressie cursus, maar het ordewoord is empowerment, benadrukt de kunstenaar. Vandaag kregen de vrouwen de opdracht een kartonnen doos te beschilderen met bloemen waarmee ze zich vereenzelvigen. Een Nijmeegse dame praat met een vrouw die geen bloemen, maar de piramides uit haar geboorteland heeft afgebeeld. De Nederlandse blijkt een 'maatje' te zijn van een allochtone vrouw die we daarnet in het wijkcentrum hebben gezien. In Nederland krijgt iedere kandidaat die zich voorbereidt op het landelijke inburgeringsexamen een vrijwilliger toegewezen. De selectie van deze Maatjes gebeurt in Nijmegen via de plaatselijke Vrijwilligerscentrale.

“We betalen de vrijwilligerscentrale daarvoor. Daarom willen we ook een kwalitatieve dienstverlening”, zegt Marjon Keek, coördinatrice inburgering van Stavoor in Nijmegen. Stavoor is een landelijk opererende organisatie gespecialiseerd in opleiding, training en coaching, die het *Keurmerk Inburgeren* mag voeren.

INBURGEREN IN NIJMEGEN

De gemeente Nijmegen heeft voor de inburgeringstrajecten een aanbesteding uitgeschreven. Voor elke inburgeraar die zijn traject met succes beëindigt, krijgen de organisaties het in de offerte vooropgestelde bedrag. Als iemand niet slaagt voor het examen, is dat bedrag heel wat lager. Als iemand afhaakt, wordt er niets betaald. Van de vrouwen die Stavoor begeleidt, wordt dan ook meer verwacht dan bloemetjes schilderen. De voorbereiding op de examenproeven is intensief. Elke week zijn er drie dagdelen van drie uur. En er is huiswerk. Na verloop van tijd moeten de kandidaten participeren aan de samenleving. Ze krijgen een stageplaats via de vrijwilligerscentrale. In het buurtcentrum Titus Brandsma wonen we een les *Kennis van de Nederlandse Samenleving* bij. Een cursiste toont ons trots haar portfolio, een map met documenten die bewijzen dat ze in staat is om zelfstandig diverse diensten te raadplegen. De gecontacteerde politieagent, ambtenaar of huisarts plaatst op het formulier een stempel en geeft kort feedback. De opdrachten, in totaal dertig voor de leden van deze groep, zijn landelijk vastgesteld.

VERSCHILLEN MET VLAANDEREN

In Nederland is inburgering dus een rigide geregeld geheel dat lokaal wordt toegewezen aan gespecialiseerde organisaties met de voordeligste offertes. Maar die marktgerichtheid is niet het enige verschil met Vlaanderen. Mirjam Amar, sectorcoördinator inburgering van het Vlaams Minderheden Centrum (VMC) in Brussel: “Het Nederlandse inburgeringstraject houdt, via het verplichte examen, een resultaatsverbintenis in. In Vlaanderen volstaat het deel te nemen.” Er is bij ons een grotere vrijblijvendheid, vindt ook Eva Jacobs, medewerker Maatschappelijke Participatie bij het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen. “Althans voor het onderdeel Maatschappelijke Participatie, waar geen structureel traject voor de deelnemers bestaat. Het uitgangspunt is op maat werken van al wie zich aanmeldt.” Wie in Vlaanderen een inburgeringstraject doorloopt, volgt na het intakegesprek bij het onthaalbureau doorgaans eerst de cursus Maatschappelijke Oriëntatie in de eigen taal. Daarna krijgt de inburgeraar

geraar een cursus Nederlands. Die is uitbesteed aan centra voor volwassenenonderwijs of centra voor basiseducatie, al naargelang de scholingsgraad van de cursisten. Via de cel Maatschappelijke Participatie van het onthaalbureau kan de inburgeraar ook deelnemen aan het plaatselijke sociale leven. De normale duur van een inburgeringstraject in Vlaanderen is een jaar. Meer dan in Nijmegen, waar volgens docente Wilma Vogels weinig tijd over is

In Nederland krijgt iedere kandidaat die zich voorbereidt op het landelijke inburgeringsexamen een vrijwilliger toegewezen.

Mirjam Amar (l) van het VMC en Eva Jacobs van Onthaalbureau Inburgering Antwerpen: “Het Nederlandse inburgeringstraject legt een resultaatsverbintenis op. Er is een verplicht examen. In Vlaanderen bestaat een grotere vrijblijvendheid.”

Marjon Keek, coördinatrice inburgering voor Stavoor in Nijmegen: “Wij betalen de vrijwilligerscentrale en dus willen we van vrijwilligers ook een kwalitatieve dienstverlening.”

Beeldend kunstenaar en therapeut Johan van Dinteren in de Kruittoren in Nijmegen: "Met creativiteit proberen we mensen die inburgeren te bewegen om hun eigenheid uit te drukken en oude vormen los te laten."

voor buitenschoolse initiatieven, organiseert Eva Jacobs samen met onafhankelijke partners fiets- en zwemcursussen, en uitstappen. "In Antwerpen ligt de nadruk bij Maatschappelijke Participatie op

Voor elke succesvolle inburgeraar krijgt de organisatie het vooropgestelde bedrag. Als iemand niet slaagt voor het examen is het een streep door de rekening.

de deelname aan die initiatieven. Dat gaat vlot, ook omdat organisaties meer subsidies krijgen als ze zich openstellen voor een divers publiek."

"We hebben lang gespeeld met het idee van peter- en meterschap, als equivalent van de Nederlandse 'maatjes'", zegt Jacobs. "Maar door de omvang van onze operatie

Docente Wilma Vogels legt het uit aan Eva Jacobs (l).

was de uitvoering van dat systeem niet haalbaar. Dit wordt opgevangen door organisaties als vzw Samenlevingsopbouw en de Volkshogescholen. Naar het voorbeeld van Gilde Samenspraak in Nederland geven zij mensen de kans om met een inburgeraar op stap te gaan. De cel Maatschappelijke Participatie doet wel een beroep op vrijwilligers voor uitstappen en om de permanentie waar te nemen. Maar de systematische individuele begeleiding van iedere inburgeraar door een vrijwilliger bestaat dus niet. Toch delen wij met Stavoor de opvatting dat inburgering van twee kanten moet komen. Wij moedigen Antwerpenaars dan ook aan om in contact te komen met inburgeraars, via onze Stadsklap, die veel bijval kent. Dat zijn gesprekken tussen nieuwkomers en Antwerpenaren, onder leiding van een moderator."

Op de terugweg naar het zuiden komt het woord 'voortburgeren' ter sprake. Marjon Keek vertelde ons dat Stavoor volop bezig is met de voorbereiding van vervoltrajecten voor mensen die het inburgerings-examen hebben afgelegd. Het zou ons niet verbazen als de term voortburgeren over enige tijd ook in Vlaanderen opduikt.

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum